NORAKSTS
Lieta Nr.A420727810
A709-12/3

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 20.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese D.Suipe,

piedaloties pieteicējas valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" pārstāvim *V.O.* un *I.Š.*,
atbildētāja Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvei *A.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" (turpmāk tekstā - pieteicēja) pieteikuma par Rīgas domes 2010.gada 16.jūlija lēmuma Nr.1-43/RD-10-2775-nd (turpmāk tekstā - Lēmums) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde (turpmāk tekstā - Pārvalde) aprēķinājusi pieteicējai nekustamā īpašuma nodokli 2010.gadam par zemes vienības 15708/19622 domājamām daļām Rīgā, Jūrmalas gatvē 32, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/* (turpmāk tekstā - Zemesgabals).

Pārvalde, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu atstāja negrozītu.

Rīgas dome (turpmāk tekstā arī – atbildētāja) nolēma atstāt negrozītu Pārvaldes lēmumu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt turpmāk norādīto motīvu dēļ.

[2.1] Zemesgabalu pieteicēja 2010.gada 21.aprīlī ar nomaksas pirkuma līgumu pārdeva AS „Kurzemes mehanizators". Saskaņā ar minētā pirkuma līguma 5.3.punktu pēc līguma noslēgšanas visus ar zemesgabalu saistītos nodokļus maksā pircējs. Saskaņā ar minētā līguma 5.5.punktu pircējam patstāvīgi jākārto attiecības un jāuzņemas atbildība, kas izriet no jebkurām pārņemtajām tiesībām, pienākumiem un saistībām vai jaunatklātiem apstākļiem pret trešajām personām.

Pieteicēja 2010.gada 26.aprīlī paziņoja Pārvaldei par AS „Kurzemes mehanizators" pārdoto Zemesgabalu.

Noslēdzot pirkuma līgumus, Zemesgabala tiesiskā valdījuma tiesības pieteicēja nodeva tā lietotājam AS „Kurzemes mehanizators".

[2.2] Pieteicēja veic likumā „Par valsts un pašvaldības īpašuma objektu privatizāciju", „Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumā" un pieteicējas statūtos noteiktās funkcijas privatizācijas procesa nodrošināšanai un pabeigšanai, šīs darbības pieteicēja veic valsts vārdā. Līdz ar to pieteicējas darbība atbilst valsts institūciju funkcijām.

Tādēļ VAS „Privatizācijas aģentūras" valdes 2010.gada 1.aprīļa lēmums Nr.62/319 noslēgt pirkuma līgumu ar AS „Kurzemes mehanizators" kā ar pirmpirkuma tiesīgo pretendentu, kurš atbilstoši privatizācijas paziņojuma nosacījumiem apliecinājis gatavību privatizēt valsts Zemesgabalu šī objekta privatizācijas paziņojumā paredzētajā kārtībā, ir jāuzskata par valsts institūcijas lēmumu likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektās daļas izpratnē.

Ņemot vērā, ka pieteicēja veic likumā „Par valsts un pašvaldības īpašuma objektu privatizāciju", „Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumā" un VAS „Privatizācijas aģentūras" statūtos noteiktās funkcijas privatizācijas procesa nodrošināšanai un pabeigšanai, šīs darbības pieteicēja veic valsts vārdā.

VAS „Privatizācijas aģentūra" valdes lēmumi satur Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 7.punktā noteiktās pazīmes un ir pielīdzināmi valsts institūcijas lēmumiem likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektās daļas izpratnē.

Attiecībā uz privatizējamiem valsts īpašumiem likumdevējs primāri attiecina likuma „Par valsts un pašvaldības īpašuma objektu privatizāciju" normas, bet atbildētāja, interpretējot likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli" un Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumus Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība", neņem vērā faktu, ka VAS „Privatizācijas aģentūra" privatizācijas procesā pārstāv Latvijas valsti.

Noslēdzot pirkuma līgumu, Zemesgabala tiesiskā valdījuma tiesības pieteicēja nodeva tā lietotājam AS „Kurzemes mehanizators".

Tātad AS „Kurzemes mehanizators" pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli par šo valsts īpašumā bijušo atsavināto zemesgabalu, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmās daļas 3.punktu, sākās 2010.gada 1.maijā un pieteicējas pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli par Zemesgabalu beidzās.

[3] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.1] Saskaņā ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2009.gada 20.janvāra lēmumu zemesgrāmatas nodalījumā Nr.*/nodalījuma numurs/* īpašuma tiesības uz zemes vienību ir nostiprinātas Latvijas valstij VAS „Privatizācijas aģentūra" personā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicēja ir zemes vienības īpašniece. Savukārt AS „Kurzemes mehanizators", saskaņā ar nomaksas pirkuma līgumu ir minētās zemes vienības tiesiskā valdītāja.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 21.punktu, piemērojot likuma 2.panta pirmo daļu, gadījumos, kad nekustamajam īpašumam vienlaikus ir gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir īpašnieks.

Atbilstoši iepriekš minētajam, nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja par zemes vienību ir pieteicēja.

[3.2] Atbildētāja paskaidro, ka 2010.gada 21.aprīlī noslēgtā nomaksas pirkuma līguma 6.1.punkta nosacījumi paredz, ka īpašuma tiesības uz zemesgabalu pircējs iegūst ar pilnu zemesgabala pirkuma cenas un ar to saistīto maksājumu samaksu un citu līgumā noteikto saistību izpildi, pārdevējam pieņemot par to atsevišķu valdes lēmumu, un attiecīgi 6.2.punkta nosacījumi paredz, ka pēc līguma 6.1.punktā minētā lēmuma pieņemšanas pārdevējs sastāda nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatu nodaļai pircēja īpašuma tiesību uz zemesgabalu nostiprināšanai zemesgrāmatā. Līdz ar to pieteicējai nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izbeigsies ar nākamo taksācijas gadu pēc pirkuma līguma nosacījumu izpildes un zemes vienības īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā uz AS „Kurzemes mehanizators" vārda. Attiecībā uz pirkuma līguma 5.3.punktu atbildētāja norāda, ka, līdz minētā pirkuma līguma 6.1. un 6.2.punkta nosacījumu izpildei, pieteicējai jāiekasē nekustamā īpašuma nodokli no AS „Kurzemes mehanizators" un jāpārskaita Rīgas pašvaldības budžetā.

[3.3] Pieteicējas atsauce uz analoģiskiem lēmumiem nav pamatota, jo pieteicējas minētajos gadījumos bija notikusi īpašuma tiesību pāreja.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata.

[5] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[7] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piekto daļu nekustamā īpašuma nodokli par valsts vai pašvaldības īpašumā esošu zemi un ēkām maksā to lietotājs, bet, ja tāda nav, − nomnieks. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 "Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 23.1.apakšpunktu, piemērojot likuma 2.panta piekto daļu, par zemes un ēkas lietotāju uzskatāma persona, kurai ar valsts vai pašvaldības institūcijas lēmumu valstij vai pašvaldībai piederoša zeme un ēkas ir nodotas valdījumā. Savukārt saskaņā ar 23.2.apakšpunktu, ja valsts vai pašvaldības īpašumā esoša zeme nav nodota valdījumā vai iznomāta, par zemes un ēkas lietotāju uzskatāma persona, kuras īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir ēka, kas atrodas uz valsts vai pašvaldības īpašumā esošas zemes.

Tiesa uzskata, ka likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektā daļa ir interpretējama tādējādi, ka gadījumā, ja ar nodokli apliekams valstij piederošs nekustamais īpašums ar valsts institūcijas lēmumu ir nodots kādai citai personai (fiziskai vai juridiskai) lietošanā, tad nodokļa maksātājs par šo īpašumu ir šī persona kā lietotājs, savukārt, ja nekustamais īpašums nav nodots nevienai personai lietošanā ar lēmumu, bet gan ir iznomāts, tad nodokļa maksātājs ir attiecīgais nomnieks. Turklāt, ja valsts īpašumā esoša zeme nav nodota valdījumā vai iznomāta, tad nodokļa maksātājs (zemes lietotājs) ir persona, kuras īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir ēka, kas atrodas uz valsts zemes.

[8] Tādejādi, lai izšķirtu lietā pastāvošo strīdu, ir jākonstatē vai valsts Zemes gabals ar valsts institūcijas lēmumu ir nodots lietošanā vai arī ir iznomāts kādai privātpersonai.

Vispirms ir noskaidrojams vai pieteicējas 2010.gada 1.aprīļa lēmums Nr.62/319 un secīgi 2010.gada 21.aprīļa līgums ir atzīstams par valsts institūcijas lēmumu, ar kuru zemes gabals būtu nodots kādas privātpersonas valdījumā.

Kā secināms no pieteicējas 2010.gada 1.aprīļa lēmuma Nr.62/319, tas pieņemts saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas un pabeigšanas likuma 9.panta piekto daļu, nolemjot noslēgt pirkuma līgumu ar AS „Kurzemes mehanizators" kā ar pirmpirkuma tiesīgo pretendentu, kurš atbilstoši privatizācijas paziņojumam apliecinājis gatavību privatizēt Zemes gabalu privatizācijas paziņojumā paredzētajā kārtībā.

Tādejādi ir secināms, ka pieteicēja, pieņemot 2010.gada 1.aprīļa lēmuma Nr.62/319, ir rīkojusies publisko tiesību jomā kā valsts pārvaldes institūcija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumus par valsts īpašumā esošu nekustamo īpašumu privatizāciju.

Tiesa konstatē, ka starp pieteicēju un AS „Kurzemes mehanizators" 2010.gada 21.aprīlī, izpildot pieteicējas 2010.gada 1.aprīļa lēmumu Nr.62/319, ir noslēgts Zemes gabala nomaksas pirkuma līgums.

Saskaņā ar līguma noteikumiem, pircējs Zemes gabala īpašuma tiesības iegūst tikai pēc pilnas Zemes gabala pirkuma cenas un ar to saistīto maksājumu samaksas, kā arī citu līgumā noteikto saistību izpildes pēc tam, kad pieteicēja būs pieņēmusi par to atsevišķu valdes lēmumu (līguma 6.1.punkts).

Līdz ar to nevar uzskatīt, ka pieteicēja ir nodevusi AS „Kurzemes mehanizators" Zemes gabalu lietošanā vai nomā. Konkrētajā gadījumā pieteicēja kā privatizāciju veicošā institūcija ir atzinusi AS „Kurzemes mehanizators" tiesības pirkt valsts Zemes gabalu un noslēgusi ar to Zemes gabala pirkuma līgumu.

Pastāvot apstākļiem, ka lietā nav strīda par to, ka līdz 2010.gada 21.aprīļa līguma noslēgšanai pieteicēja atzina sevi par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju par valsts zemes gabalu, tiesai ir

jānoskaidro, ar kuru brīdi pieteicējai beidzas nodokļa maksāšanas pienākums, ja valsts nekustamais īpašums ir atsavināts privatizācijas procesā.

[9] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmās daļas 3.punktu, ja tiek privatizēts vai atsavināts valsts vai pašvaldības īpašums, īpašuma tiesību ieguvējs nekustamā īpašuma nodokli maksā ar nākamo mēnesi pēc tam, kad iegūtas īpašuma tiesības.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 "Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 44.[1] punktu (bija spēkā administratīvā procesa laikā iestādē), piemērojot likuma 7.panta pirmo daļu, gadījumos, ja valsts vai pašvaldības nekustamo īpašumu atsavina vai privatizē, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums rodas ar nākamo mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību iegūšanas.

Tas nozīmē, ka pieteicēja nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākumu zaudēja ar 2010.gada 1.maiju, jo AS „Kurzemes mehanizators" ieguva Zemes gabala valdījuma tiesības ar 2010.gada 21.aprīļa līguma parakstīšanu. Tas, ka AS „Kurzemes mehanizators" ieguva Zemes gabala valdījuma tiesības, ir tieši secināms no līguma 5.1.apakšpunkta, kur pircējs ir tieši nosaukts par Zemes gabala valdītāju.

Vienlaikus AS „Kurzemes mehanizators" ir atzīstama par Zemes gabala lietotāju likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektās daļas izpratnē, jo uz Zemes gabala atrodas AS „Kurzemes mehanizators" „Kurzemes mehanizators" piederošas ēkas. Kā tiesas sēdē paskaidroja pieteicējas pārstāvji, pieteicēja nav zemes gabala lietotāja. Līdz ar to, AS „Kurzemes mehanizators" ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju arī pamatojoties uz šiem apstākļiem, atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 "Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 23.2.apakšpuntā noteiktajai likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" piemērošanas kārtībai.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka pieteicējai nebija pienākuma maksāt nekustamā īpašuma nodokli par Zemes gabalu no 2010.gada 1.maija. Līdz ar to pārsūdzētais Lēmums ir prettiesisks administratīvais akts un ir atceļams ar tā pieņemšanas brīdi.

[10] Pieteicēja iesniedza tiesā pierādījumus par nodokļa samaksu Ls 1150,49 saskaņā ar maksāšanas paziņojumu 2010.gadam par zemes vienības 15708/19622 domājamām daļām Rīgā, Jūrmalas gatvē 32, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 253.panta otro daļu, ja nepieciešams, it īpaši ja pirms administratīvā akta atcelšanas ir uzsākta tā izpilde, tiesa spriedumā norāda, kādā veidā iestādei jānovērš uzsāktās izpildes sekas, un uzdod iestādei šajā nolūkā noteiktā termiņā veikt konkrētas darbības.

Ņemot vērā to, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.pants detalizēti nosaka kārtību un termiņus, kādā nodokļu administrācijai ir jāatmaksā pārmaksātās nodokļu summas, tiesai nav nepieciešams noteikt citādu kārtību un termiņus, kā tas ir paredzēts likumā, lai pieteicēja varētu atgūt pārmaksāto nodokļa summu. Konkrētajā gadījumā pieteicējai ir jāvadās atbilstoši likumā „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta otrajā daļā noteiktajai kārtībai, proti, pēc sprieduma likumīgā spēkā stāšanās jāvēršas ar atbilstošu iesniegumu nodokļu administrācijā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atcelt ar tā pieņemšanas dienu Rīgas domes 2010.gada 16.jūlija lēmumu Nr.1-43/RD-10-2775-nd.

Piespriest no Rīgas pašvaldības par labu valsts akciju sabiedrībai „Privatizācijas aģentūra" tās samaksāto valsts nodevu divdesmit latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese /paraksts/ D.Suipe

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese

D.Suipe
Rīgā, 2012.gada 20.jūnijā